VUI HỌC TIẾNG ANH

NHỮNG "LỜI KHEN" ẢO DIỆU

❖ BACK-HANDED COMPLIMENTS ❖

(*Thật khó tìm được lời đáp đúng, một khi chúng xuất hiện trong đề kiểm tra tiếng Anh*)

Các học sinh thân mến!

Các em biết trong các bài kiểm tra tiếng Anh, thường có hai hoặc ba câu hỏi thuộc loại "Conversation Situations – Tình huống giao tiếp". Những tình huống này thường không quá khó với các em. Tất nhiên, các em sẽ tìm được đáp án đúng cho chúng khi chịu khó suy luận một chút. Thầy đơn cử một ví dụ như sau:

Amy: "Your shoes look so cool!" ⇔ **Bob**: "....."

Đáp án:

a/ Thanks for your kindness. b/ It costs me an arm and a leg.

c/ It's not your business. d/ Thank you very much. I am really pleased you love them.

Theo các em cách đáp nào đúng? Câu trả lời: "**d**/ là đáp án đúng".

Sau đây, thầy giới thiệu với các em một số câu khen tặng mà chắc không dễ gì cho chúng ta có được lời đáp phù hợp ngay khi lời khen ấy xuất ra khỏi miệng người nói. Mời các em và cả các thầy cô phụ trách môn tiếng Anh của trường Đoàn Kết, ta cùng thử đưa ra lời đáp cho các lời khen sau đây trước khi đọc hết phần còn lại của bài viết nhé.

1/ "You look like you've been eating well."

2/ "I didn't recognize you! You look so beautiful!"

3/ "Your shoes look so comfortable."

4/ "Your new haircut really makes your face look slim."

5/ "You're so photogenic."

6/ "You've done quite well for someone of your educational level."

7/ "You look great for your age."

Bây giờ chúng ta cùng tìm hiểu các lời khen trên xem chúng thực hư thế nào. Người khen có thật bụng để khen hay lại có ý gì khác.

Khi ai đó nói với các em "*You look like you've been eating well – Bạn dạo này trông có vẻ ăn uống tốt đấy nhỉ*!" Thực ra người khen chẳng khen ta sau trận ốm "thập tử nhất sinh" việc ăn uống nay có phần tốt hơn. Nhưng người nói có ý thế này, "*You've put on some weight*! *Trông bạn dạo này như* ***gầy ra*** *ý nhỉ*!" (béo lên đấy!) Ngày nay, chuyện "béo – gầy" là chuyện rất

thường tình. Nhưng nếu các em là “nữ” mà được khen mát mẻ kiểu này, trong lòng thực sự cũng không ham lắm phải không nào!

Một câu khác thế này: "*I didn't recognize you! You look so beautiful! – Mình còn không nhận ra bạn đấy! Bạn trông đẹp lắm đó*!"

Nghe câu này, ai mà không thích vì mình được khen “**đẹp**”, đặc biệt là đối với các bạn nữ. Hãy cẩn thận! Câu này người nói không có ý khen đâu mà lại có ý khác: “*You normally look like a tramp. – Bạn trông như một tên chết dẫm ở đâu mới về vậy. Tôi còn chẳng nhận ra nữa là!*”

Chà! Khó hiểu thật đấy nhỉ!

Giờ ta cùng so sánh câu nói mà thầy trưng ra làm ví dụ ở trên, “*Your shoes look so cool*” với câu "*Your shoes look so comfortable*". Chúng chỉ khác nhau hai từ “***cool***” và “***comfortable***” mà sao có vẻ nghiêm trọng vậy? Hai từ này dễ làm cho ta hiểu chúng cùng mang nghĩa tích cực “*đúng gu, sành điệu*” tương đương với “*thoải mái êm ái dễ chịu*”. Đừng vội! Bé cái nhầm đó! Thực ra lời khen với từ “*comfortable*” lại có nghĩa là: “*Those shoes are so unstylish. Ồ! Đôi giày của bạn có từ thời ông Bành Tổ rồi. Ai mà mang cái loại này nữa*!” Vậy thì, trong tình huống này, liệu các em có cám ơn rối rít về lời khen và thậm chí còn khoe rằng mình phải cất công lục tung cả chợ mới tìm mua được một đôi như thế!

Khen giày khen dép, người ta lại khen đến tóc. Nếu mình mới đi hớt tóc về, có người trông thấy liền nói, "*Your new haircut really makes your face look slim – Bạn cắt tóc đi khuôn mặt bạn trông thon nhỏ sáng sủa ra ý nhỉ.*" Vui chứ! Phải không nào? Hãy khoan vội, tìm hiểu thêm xem.

Lời khen này muốn nói rằng, “*You've got a fat face*. *– Hớt tóc xong, khuôn mặt bạn trông hệt như mặt bác Trư ấy*!” Các em tính sao? Đáp lại như thế nào nghe cho đúng phép lịch sự!

Bất chợt có một anh Tây nào đó khen các em với câu "*Wow! You're so photogenic. – Chà! Chụp ảnh bạn sẽ là người ăn ảnh ra phết đấy*!" Trời! hiểu đúng như nghĩa trên mặt chữ thì ai mà chẳng thấy mình được lên chín tầng mây! Chụp ảnh, ăn ảnh, mình khác nào như diễn viên điện ảnh! Coi chừng! Lời khen ấy lại mang nghĩa là: “*You look a lot better in pictures than in person – Trong ảnh nhìn đẹp vây mà sao đời thực trông xấu thế*! Nói nôm na thế này: “*Trông xa cứ ngỡ Thuý Kiều, nhìn gần lại hoá người yêu Chí Phèo!*” vì: “Ảnh trông xa thì đẹp; Ma phải nhìn gần mới rõ”. Ngôn ngữ đúng là khó hiểu thật!

Chưa hết đâu các em! Là học sinh mà ai đó khen ta bằng câu, "*You've done quite well for someone of your educational level*. *– Bạn đã cư xử thật tốt với người khác, đúng tầm với người có học*!" Nghe câu này thấy quá “*đã*” luôn phải không các em? Nhưng chẳng phải vậy đâu! Câu này có ý là: “*I was under the impression that you were an ignorant, uneducated fool. – Tôi còn cứ ảm ảnh mãi rằng bạn đúng là một tên ngốc, một tên vô học*.” Hiểu ra câu này, nó sẽ làm cho lòng mình quặn thắt đấy chứ nhỉ!

Và câu sau cùng thầy muốn bàn về đó là câu: "*You look great for your age*." Các em có cảm giác là người nói muốn khen mình vẻ ngoài trông rất hợp độ tuổi hay ... “*bạn trông còn phong*

độ lắm!"

Thực sự người nói không có ý khen mà chỉ "*I'd just like to remind you that you aren't young anymore*. *_Nè bạn, tôi chỉ muốn nhắc cho bạn biết là bạn không còn trẻ nữa đâu, nên cư xử sao cho đúng tầm là người lớn nhé*!"

Các em thấy đó! Ngôn ngữ và văn hoá luôn song hành cùng nhau. Qua cách sử dụng ngôn ngữ, người sẽ đánh giá được tầm mức văn hoá của người dùng nó. Con người dùng ngôn ngữ như công cụ giao tiếp đồng thời họ cũng có thể dùng nó như những công cụ khác nữa như để pha trò; tạo bầu khí vui tươi, thân thiện; hoặc như để góp ý sửa đổi lẫn cho nhau, giúp nhau trở nên tốt hơn ... Vậy nên, có những lúc người ta nói lời khen tặng để khen tặng thực lòng. Có những lúc thay vì chê bai thẳng thừng, người ta lại dùng phép ẩn dụ qua lời khen khiến cho người bị chê thấy tình huống nhẹ nhàng hơn và dễ tiếp nhận góp ý để sửa đổi. Học tiếng Anh ngoài việc trau dồi vốn hiểu biết, ta còn được học thêm về thuật ứng xử nữa vậy!

⚽_***ADN***_⚽

Đây là một số câu khen tặng khác - "***back-handed compliments***" để các em tìm hiểu:

1/ "You're so normal compared to the last person I dated."

2/ "You're getting better at your job every day."

3/ "I'd never have guessed that you were a surgeon."

4/ I love you're not obsessed with personal style."

5/ "You're a riot when you've had a bit to drink!"

Answer key:

1/ You're boring.
2/ When you started here, I thought you were a complete moron.
3/ You come across as too stupid to be a professional.
4/ You dress like a slob.
5/ You're really boring when you're sober.